

POHJOIS-KARJALAN VAIKUTTAMISET KÄRJET 2025 LIPERI

1. Vt 9 parantaminen Ylämyllyn kohdalla

Liikenne- ja viestintäministeriö (talousarvion pääluokka 31)
Saavutettavuuden parantaminen / maantieliikenteen kehittäminen

Kustannusarvio: 44 milj €

Hankkeen kuvaus / Perustelu:

Valtatien 9 yhteysväli Kuopiosta Joensuuhun (126 km) on maakuntakeskusten välinen maanteiden pääväylä ja osa valtakunnallisesti tärkeää poikittaisyhteyttä Turusta Niiralan raja-asemalle. Tieosuus kuuluu kattavaan TEN-verkkoon ja pääväylien II tasoluokkaan. Tieosuuden liikennöitävyyttä haittaa tasoliittymien turvallisuuspuutteet ja liikenteen sujuvuuspuutteet.

Vt 9 kehittämisen päälinjat Ylämyllyn kohdalla on kuvattu Pohjois-karjalan maakuntakaavassa 2040. Kehitysvälille on laadittu tiesuunnitelma vuosien 2023-2024 aikana Väyläviraston, ELY-keskuksen ja Liperin kunnan toimesta. Tiesuunnitelman on etenemässä hyväksymiskäsittelyyn vuonna 2023.

Vt 9 parantamisen tiesuunnitelma Ylämyllyn kohdalla valmistuu vuoden 2024 aikana. Hankkeen tavoitteena on VT 9 liikenneturvallisuuden ja sujuvan liikennöinnin lisäksi tukea ja parantaa liikenteen palvelutasoa, alueiden kehittämistä, matkojen ja palvelujen palvelutasoa sekä ympäristölle asetettujen tavoitteiden toteutumista. Hanke tukee valtakunnallisesti erityisesti saavutettavuuden ja tehokkuuden tavoitteita. Paikallisesti hanke parantaa Ylämyllyn elinvoimaisuutta, vetovoimaisuutta ja mahdollistaa alueen kaavoituksen ja maankäytön paremman kehittymisen korjaamalla muun muassa puute valtatie etelä- ja pohjoispuolen maankäytön välisissä yhteyksissä niin ajoneuvoliikenteen kuin jalankulun ja pyöräilynkin osalta.

Suunnitelmassa on osoitettu toimenpiteitä myös kunnan katuverkkoon, minkä vuoksi osa kustannuksista jää kunnan maksettavaksi. Kunnan rahoitusosuutta tarkasteltaessa tulee huomioida kunnan taloudelliset resurssit.

Vt 9 parantaminen Ylämyllyn kohdalla tulisi saada nostettua Valtion väyläverkon investointiohjelma vuosille 2025-2032 1A koriin.

Toteuttamisvalmius ja toteutusaikataulu: 2025-2028.

2. Lähijunaliikenteen kehittäminen Joensuun kaupunkiseudulla sekä puutavaraterminaalinen siirtäminen

Liikenne- ja viestintäministeriö (talousarvion pääluokka 31)

Saavutettavuuden parantaminen / Rataverkon ja junaliikenteen kehittäminen

Kustannusarvio:

Hankkeen kuvaus / Perustelu:

Liperin läpi kulkee Joensuu – Viinijärvi (ja edelleen Pieksämäki / Outokumpu / Siilinjärvi) rautatie. Henkilöliikenne rataosalla on toistaiseksi vähäistä, mutta tavarajunaliikenne melkoisen vilkasta raskaine puutavarajunineen.

Ylämyllyn entistä asema-aluetta käytetään laajamittaisesti rautateitse tulevan ja lähtevän puutavaran välivarastointiin. Asema-alue sijaitsee aivan Ylämyllyn keskustassa, ja sinne liikennöidään rekkaliikenteelle ahtaiden Jyrinkylän asuma-alueen katujen kautta. Ylämyllyn taajaman keskellä jäänyt puutavaran varastointi ja kuljetukset aiheuttavat alueella liikenteellisen sujuvuusongelman, liikenneturvallisuusriskin. Toiminta aiheuttaa myös ympäristö- ja meluongelmia ja heikentää asumisviihtyvyyttä sekä aiheuttaa alueen katuverkolle ennakoimatonta raskautusta. Ylämyllyn tavaraterminaalien siirto mahdollistaisi paremmin Joensuun seudun henkilölähijunaliikenteen kehittämisen sekä kestävämmän ja toimivamman yhdyskuntarakenteen syntymisen. Ylämyllyn puutavaraterminaalien siirtoa on selvitetty tarkemmin valtakunnallisen Rataverkon raakapuun kuormauspaikkaverkoston tilanne ja tulevaisuuskuva -selvityksessä. Selvityksen mukaan on todettu, että jos Ylämyllyn kuormauspaikan käytöstä joudutaan luopumaan, on Hammaslahden kuormauspaikka todennäköisesti laajennettava. Hammaslahdella on potentiaalia muodostua merkittäväksi kuormauspaikaksi Joensuun seudulla. Sen laajentaminen voidaan tehdä kahdessa vaiheessa; aluksi raiteistoa kehittämällä ja myöhemmin varastoalueita laajentamalla.

Pohjois-Karjalan maakuntaliitto on lausunut liikenne- ja viestintäministeriölle Pohjois- Karjalan raideliikenteen kehittämistarpeista. Maakuntaliiton näkemyksen mukaan Joensuu-Kuopio-välin henkilöliikenteen kehittämistä on syytä selvittää uudelleen, sillä ratayhteys mahdollistaisi maakuntakeskusten välisen Savon ja Karjalan radan yhdistävän yhteyden lisäksi myös paikallisliikenteen kehittämisen raideliikenteellä Pohjois-Karjalassa välillä Outokumpu-Ylämylly-Joensuu. Ratayhteys palvelisi myös Itä-Suomen yliopiston kahden kampusalueen Joensuun ja Kuopion välistä henkilöliikennettä sekä parantaisi Joensuun yhteyksiä myös pohjoiseen Suomeen. Erityisesti Joensuun kampusalueen opiskelijamäärä on kasvanut huomattavasti Savonlinnan kampuksen opiskelijoiden siirryttyä Joensuuhun ja tämä osaltaan lisää yliopistokampusten välistä henkilöliikennettä sekä muuta opiskelijoiden liikkumistarvetta.

Henkilöjunaliikenteen kehittäminen Joensuu-Kuopio ja Joensuu-Pieksämäki välillä on tärkeää ja se tukee myös kestävä kehityksen ja kestävä liikumisen tavoitteita. Joensuu - Kuopio liikenteen lisäksi tulisi kehittää Joensuun kaupunkiseudun lähijunaliikennettä erityisesti Viinijärvi - Ylämylly – Outokumpu akselilla. Henkilöjunaliikennettä voisi kehittää esim. ns. älykkään automaattijunan pohjalta. Kaikilla Joensuun seudun lähijunaliikenteen asema- ja seisakealueille tulisi lisäksi huomioida pyöräilyn ja junan yhdistäminen mm. vaunuvarauksin ja liityntäpysäkkijärjestelyin.

Toteuttamisvalmius ja toteutusaikataulu: 2025-2032.

3. VT 23 peruskorjaus välillä Karvio- Vt9 sekä Valtatien 476 kehittäminen osana Savonlinna-Heinävesi-Liperi-Koli laatu- ja matkailukäytävää

Liikenne- ja viestintäministeriö (talousarvion pääluokka 31)

Saavutettavuuden parantaminen

Kustannusarvio:

Hankkeen kuvaus / Perustelu:

Valtatien 23 parantaminen Karvion kanavan kohdalla on väyläverkon Investointiohjelman 2024-2031 tiehankkeissa. Pohjosen Saimaan matkailun ja elinkeinon edistämiseksi tulisi väyläverkon Investointiohjelmaan saada myös VT 23 peruskorjaus Karvio - vt9 välillä sekä **Mt 476** tieosuuden liikenneturvallisuuden parantaminen osana Savonlinna – Heinävesi (Valmo) Liperi - Koli matkailukäytävää välillä Heinävesi - Liperi. Väylillä on erityistä merkitystä myös elinkeinoelämän ja teollisuuden näkökulmasta.

Toteuttamisvalmius ja toteutusaikataulu: 2024-2030

4. Fingridin Kantaverkon kehittäminen.

Liikenne- ja viestintäministeriö (talousarvion pääluokka 31)

Kustannusarvio:

Hankkeen kuvaus / Perustelu:

Sähköenergian turvaaminen kaikissa olosuhteissa vaatii Pohjois-Karjalan alueella kantaverkon kapasiteetin ja kantokyvyn ennakoivaa uudelleen tarkastelua. Entistä suuremmat tuuli- ja aurinkoenergian tuotannot luovat kantaverkolle mittavat haasteet. Jotta Pohjois-Karjalan elinkeinoelämä voi kehittää toimintaansa ja investointejaan on sähköverkon infrastruktuuri pidettävä toimintakykyisenä ja taata riittävä sähkönsiirtokyky. Tämän vuoksi alueen 110 kV kantaverkon siirtokapasiteettia on vahvistettava lisävoimajohtolla ja tehtävä tarvittavat päätökset myös 400 kV kantaverkon toteuttamisaikatulusta.

Toteuttamisvalmius ja toteutusaikataulu: 2024-2032

5. Joensuun lentoyhteyksien säilyttäminen ja palvelutason turvaaminen

Liikenne- ja viestintäministeriö (talousarvion pääluokka 31)
Lentoliikenteen kehittämishankkeet

Kustannusarvio: 3,5–4 M€ / vuosi

Hankkeen kuvaus / Perustelu:

Toimivat lentoliikenneyhteydet ovat Pohjois-Karjalan elinvoimalle ja erityisesti maakunnan vientiteollisuudelle ja yritysten toimintaedellytyksille välttämätön edellytys. Lentorahtitoiminnan kehittämiseen myös Joensuun lentokentän alueella on edellytyksiä. Lentokenttä tukee myös sen ympärillä olevan alueen kehittymistä, kun yritykset tavoittelevat lyhyitä etäisyyksiä liikkumisessa ja tuotteiden tai komponenttien liikuttamisessa (esim. Välikankaalle sijoittuvat vientiyritykset).

Säännöllinen reittilentoliikenne alueen tarpeisiin sopivine aikatauluineen ja jatkoyhteyksineen on turvattava. Vuorojen lukumäärän ja kapasiteetin on oltava riittäviä. Palvelutasoa on kehitettävä ja kysyntää aktivoitava jatkuvasti. Maakuntaan suuntautuvaa, erityisesti kansainvälistä matkailua (kongressit, tapahtumat), on edistettävä määrätietoisesti.